

Huvudman

Edukatus Alliance AB
Org.nr 556613-9290
info@yrkesgymnasiet.se

Beslut

Datum 2025-04-15
Dnr SI 2024:9354
Sida 1 (15)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Yrkesgymnasiet Borås i Borås kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Edukatus Alliance AB att senast den **29 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetsplatsförlagt lärande (apl). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Edukatus Alliance AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Edukatus Alliance AB ska vidta följande åtgärder

Arbetsplatsförlagt lärande på el- och energiprogrammet

1. Se till att skaffa relevanta apl-platser till elever som går i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet. Det innebär att huvudmannen ska ha träffat överenskommelser om apl med arbetsgivare. Huvudmannen ska ge in en förteckning över samtliga elever som läsåret 2025/26 går i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet där det framgår vilken apl-plats som huvudmannen har ordnat för respektive elev samt kontaktuppgifter till aktuella arbetsplatser (16 kap. 16 § andra stycket skollagen och 4 kap. 12 § gymnasieförordningen [2010:2039]).
2. Se till att elever som går i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet erbjuds apl i den omfattning som de har rätt till och i enlighet med rektorns beslut om hur apl ska förläggas. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för i vilken omfattning eleverna som går i årskurs 1 och 2 läsåret 2024/25 har haft apl under höstterminen 2024 och vårterminen 2025 samt vilka kursmoment eleverna bedöms ha genomfört på apl-platserna (1 kap. 3 § samt 4 kap. 12 § gymnasieförordningen).

3. Se till att apl utgår från ämnets syfte och behandlar centralt innehåll i de kurser eller delar av kurser som enligt rektorns beslut är förlagda till apl. Detta innebär att ansvarig lärare i respektive kurs ska planera för elevernas lärande på apl. Huvudmannen ska inkomma med en beskrivning över vilket centralt innehåll som ska behandlas inom apl i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet under läsåret 2025/26 (1 kap. 4 § och 4 kap. 12 § gymnasieförordningen).
4. Se till att det utses en handledare på arbetsplatsen samt att det görs en bedömning av om handledaren är lämplig samt har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget. Huvudmannen ska ge in en förteckning över utsedda handledare för elever på apl under höstterminen 2025, som går i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet, samt en beskrivning av hur bedömningen av handledare har genomförts (4 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd, rutiner för att anmäla och utreda uppgifter om kränkande behandling samt planen mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:9354) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2024 inlett en tillsyn av Yrkesgymnasiet Borås i Borås kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Yrkesgymnasiet Borås följer gällande bestämmelser om arbetsplatsförlagt lärande på el- och energiprogrammet, extra anpassningar och att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd, rutiner för att anmäla och utreda uppgifter om kränkande behandling samt planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn vid skolbesök den 2–4 december 2024 samt gjort en lektionsobservation. Skolinspektionen har även genomfört en kompletterande digital intervju med skolans rektor den 5 februari 2025. Därtill har telefonsamtal med fyra apl-handledare till elever i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet som gör apl under läsåret 2024/25 genomförts mellan den 18–19 februari 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation inskickad av huvudmannen samt material som samlats in vid besöket granskats, till exempel skolans plan mot kränkande behandling, huvudmannens beslutade poäng- och timplaner samt en förteckning över aktuella apl-platser och handledare åt elever i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet som genomför apl läsåret 2024/25. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande på el- och energiprogrammet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Omfattningen av apl

Av intervjuer med personal framgår att för eleverna i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet är omfattningen av apl minst åtta veckor på höstterminen och minst tio veckor på vårterminen. I årskurs 1 går eleverna ut på apl fyra veckor efter höstterminens start och varvar sedan två veckor i skolan med två veckor på apl under resten av läsåret. I årskurs 2 går eleverna ut på apl vid höstterminens start och fortsätter sedan sin apl under hela höstterminen och hela vårterminen. Även i årskurs 2 varvar eleverna två veckor i skolan med två veckor på apl. Årskurs 1 och 2 går omlott så att eleverna inte är i skolan samtidigt. När eleverna i årskurs 2 har en skolvecka, är de i skolan måndag till torsdag men på fredagar är

eleverna på apl. Eleverna i årskurs 3 gör övervägande del av utbildningen på sin apl-plats, men är i skolan alla fredagar. Oavsett årskurs, får eleverna hela arbetsdagar när de är på sin apl-plats.

Apl-platsernas relevans för de yrkeskurser som ingår i apl

Enligt huvudmannens bifogade poängplan för årskurs 1 på el- och energiprogrammet ska kurserna elektromekanik, energiteknik 1, mekatronik 1 och elinstallationer till största del, 90 av 100 poäng i respektive kurs, genomföras via apl. För eleverna i årskurs 2 framgår att kurserna datorteknik 1a, elkraftteknik, praktisk ellära, elinstallationer, kommunikationsnät 1 samt elmotorstyrning ska genomföras via apl, 90 av 100 poäng i respektive kurs.

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över elevernas apl-placeringar (apl-plats och apl-handledare) i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet. Av underlaget framgår att alla elever har en tilldelad apl-plats vid tiden för Skolinspektionens besök. Av förteckningen framgår vidare att de 13 elever som går i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet är placerade vid nio olika arbetsplatser.

I intervjuer med lärare, apl-samordnare och skolans rektor uppger samtliga tillfrågade att alla apl-platser är relevanta i förhållande till de kurser där apl ingår. Apl-samordnaren uppger att när skolan har hittat en ny apl-plats, så stämmer apl-samordnaren och yrkeslärarna av att det centrala innehållet i de kurser som är förlagda till elevens apl kan läras ut på den tilltänka arbetsplatsen. Apl-samordnaren uppger att om elever till exempel är på detaljhandelsföretag så kan den apl-platsen fungera för det centrala innehållet i kursen servicekunskap 1. Av intervjuer framgår att det finns en elev i årskurs 1 på el- och energiprogrammet som gör sin apl hos ett detaljhandelsföretag. Enligt inkommen poängplan ligger servicekunskap 1 i årskurs 3 på el- och energiprogrammet. Av intervjuer framgår vidare att det finns elever i årskurs 2 på el- och energiprogrammet som gör sin apl på en varuhuskedja inom hemelektronik och vitvaror. Apl-samordnaren samt rektorn uppger att den arbetsplatsen är relevant eftersom eleverna på el- och energiprogrammet har en kurs som heter verktygs- och materialhantering. Enligt inkommen poängplan ligger även kursen verktygs- och materialhantering i årskurs 3 på el- och energiprogrammet.

Apl-samordnaren uppger att skolan flyttar runt elever på olika apl-platser för att säkerställa att eleverna får allt centralt innehåll som ska ingå i apl. Flera lärare uppger även att de snabbt kan hitta nya apl-platser om det behövs.

Skolinspektionen har den 18–19 februari 2025 genomfört telefonintervjuer med fyra apl-handledare på slumpvis utvalda apl-platser för elever i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet. Samtliga intervjuade apl-

handledare uppger att de elever som handledarna ansvarar för har varit en länge tid på arbetsplatsen:

Apl-handledaren för **elev 15**, som går i årskurs 2, uppger att eleven började sin apl-placering där den 22 maj 2024 och att eleven fortfarande är kvar.

Apl-handledaren till **elev 16**, som går i årskurs 1, uppger att eleven började någon gång i september eller oktober 2024 och ska vara kvar på arbetsplatsen till april eller maj 2025.

Apl-handledaren till **elev 13 och 17**, som båda går i årskurs 1, uppger att elev 17 har varit på arbetsplatsen sedan september 2024 och apl-handledaren vet inte om det finns någon bestämd tidpunkt för när elevens apl-placering ska avslutas. Vid tiden för intervjun är elev 17 fortfarande kvar på arbetsplatsen. Elev 13 är däremot inte längre kvar på arbetsplatsen.

Apl-handledaren för **elev 11 och 18** uppger att elev 18, som går i årskurs 1, började på arbetsplatsen en bit in på höstterminen 2024. Eleven är vid tiden för intervjun kvar på arbetsplatsen. Vad gäller elev 11 tror apl-handledaren att eleven började på arbetsplatsen redan under vårterminen 2024, när eleven gick i årskurs 1. Även elev 11 är vid tiden för intervjun kvar på samma apl-plats.

Flera av de intervjuade apl-handledarna för elever i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet uppger att elevernas arbetsuppgifter på apl har låg och i vissa fall obefintlig anknytning till det centrala innehållet som ska ges i yrkeskurserna som kopplas till elevernas apl. Apl-handledarna berättar att för flera elever handlar deras apl om att sortera, fylla på och fronta varor i butik. Apl-handledaren för elev 15 bedömer att eleven inte kommer att kunna jobba med kursinnehållet i elevens utbildning vid apl-placeringen. Handledaren uppger vidare att eleven inte kommer att kunna jobba med el på det sätt som det är tänkt efter avslutad utbildning, eftersom arbetsplatsen inte har någon möjlighet att utbilda eleven i de kurser som ingår i utbildningen.

Vid intervju med yrkeslärarna på fordons- och transportprogrammet samt bygg- och anläggningsprogrammet och rektorn framgår det att yrkesläraren på el- och energiprogrammet är sjukskriven och att det är yrkesläraren på bygg- och anläggningsprogrammet som täcker upp medan rekrytering pågår. Läraren åker ut till arbetsplatser och håller trepartssamtal med apl-handledare och elever på el- och energiprogrammet. När eleverna har lektioner i ellära på skolan är det en vikarie som håller i undervisningen. Byggläraren uppger att hen inte är ansvarig för att hitta relevanta apl-platser för eleverna på el- och energiprogrammet utan att det är skolans apl-samordnare som ansvarar för det, vilket bekräftas vid intervju med apl-samordnaren.

Apl under ledning av handledare

I intervju med apl-samordnaren framkommer att det oftast är företagen som väljer handledare åt eleverna på yrkesprogram. Rektorn uppger i intervju att det är yrkeslärarna som ansvarar för kvalitetssäkringen av apl-platserna och därmed bedömer om handledarna är lämpliga för uppdraget.

Samtliga intervjuade apl-handledare uppger att den information som de har fått om eleverna de handleder är att eleverna läser el- och energiprogrammet, men de vet inte vilka kurser som eleverna ska få undervisning i. Flera apl-handledare säger att personal från skolan har varit på besök, dock med olika frekvens. Vid besöken har samtal förts om hur det ser ut med frånvaro, hur det går för eleverna och hur de sköter sig men mer på ett allmänt plan. En apl-handledare uppger att skolan knappt har visat något intresse för eleven, utan bara vill ha ut eleven på någon apl-plats, och att kontakten med skolan har varit bristfällig.

Bedömningen av elevernas kunskaper under apl

En elev som läser el- och energiprogrammet uppger vid intervju att hen inte vet hur det fungerar med bedömningen av elevernas kunskaper kopplat till apl. På frågan om läraren får någon dokumentation av handledaren svarar eleven att hen inte har sett något skriftligt dokument. Eleven uppger vidare att hen inte vet hur betygsättningen går till i kurser som är förlagda till apl. Vid intervju med elever från skolans övriga yrkesprogram så kan eleverna redogöra för hur bedömningen av deras kunskaper på apl går till.

Vid intervju uppger en elev från el- och energiprogrammet att lärare gör fysiska besök på elevens apl-plats. Sist var det byggläraren som besökte eleven, eftersom yrkesläraren på el- och energiprogrammet var sjukskriven. Även apl-samordnaren har vid två tillfällen besökt arbetsplatsen. Eleven uppger vidare att hen har haft trepartssamtal och att det då var apl-samordnaren som träffade eleven och elevens apl-handledare. Eleven vet inte om handledaren överlämnade någon dokumentation till skolans personal.

Yrkesläraren på bygg- och anläggningsprogrammet uppger att hen genomför trepartssamtalen för eleverna på el- och energiprogrammet, eftersom den yrkeslärare som ansvarar för detta är sjukskriven. Rektorn uppger att yrkeslärarna ska ha trepartssamtal tio gånger om året men i vissa fall har skolans yrkeslärare en ännu tätare kontakt med apl-platserna. Bedömningen av elevernas kunskaper görs via trepartssamtal. Då träffas handledaren och yrkesläraren för att gå igenom underlag, bilder, filmer samt det eleverna producerar på yrkesteorin. Rektor uppger att trepartssamtal dokumenteras.

De intervjuade apl-handledarna uppger att de inte har fått något bedömningsunderlag från skolan samt att varken bedömningssamtal eller trepartssamtal med elev och personal från skolan har genomförts.

Huvudmannens synpunkter på genomförda samtal med apl-handledare

Huvudmannen har lämnat synpunkter på de samtal som Skolinspektionen har genomfört med apl-handledare åt elever i årskurs 1 och 2 på el- och energiprogrammet. Huvudmannen uppger i huvudsak följande.

Flera av de elever vars handledare Skolinspektionen har varit i kontakt med är i behov av anpassningar av olika slag. Eleverna har därför placerats på apl-platser där de får utföra enklare arbetsuppgifter, i syfte att förbereda eleverna inför en placering på en apl-plats med mer avancerade arbetsuppgifter. Eleverna har dock arbetat med visst centralt innehåll i kurser som ingår i apl. Eleverna 13, 16 och 18 har fått nya apl-placeringar.

Huvudmannen uppger vidare att rektorn har besökt aktuella apl-platser efter Skolinspektionens intervjuer med apl-handledarna. Det har visat sig att elevernas apl-pärmar har funnits på arbetsplatserna, men att samtliga apl-handledare inte har varit medvetna om att elevernas målplaneringar funnits i apl-pärmen.

Vad gäller platsbesök och trepartssamtal uppger huvudmannen att sådana har genomförts. Under ellärarens sjukskrivningsperiod har byggläraren genomfört besök, men vid dessa tillfällen har byggläraren ibland träffat annan personal än elevens apl-handledare. Byggläraren har även genomfört trepartssamtal, men apl-handledarna har inte uppfattat att samtalen varit trepartssamtal. Läraren har dock ställt frågor till apl-handledare och elev och i samtalen genomfört en bedömning av elevens olika moment. Läraren har även fört korta anteckningar och efter besöken mer i detalj dokumenterat samtalen. I vissa fall har trepartssamtal inte kunnat genomföras på grund av hög frånvaro hos eleven.

Huvudmannen uppger även att rektorn efter rekrytering har anställt en ny yrkeslärare inom el från och med den 17 februari 2025. Den nya yrkesläraren arbetar med att bryta ner målplaneringen för varje elev till periodmål, för att ytterligare konkretisera syfte och mål med elevens apl för både elever och apl-handledare. Huvudmannen ser att apl-handledarna behöver mer information och kunskap om lärlingsutbildning och apl.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 1 kap. 3 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande definieras som lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. Av bestämmelsen framgår vidare att gymnasial lärlingsutbildning definieras som utbildning som börjar det första, andra eller tredje läsåret inom ett yrkesprogram i gymnasieskolan eller det första, andra, tredje eller fjärde läsåret inom ett nationellt program

i anpassade gymnasieskolan och som till mer än hälften genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan,

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen i dess lydelse före den 1 januari 2024 framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen ska då räknas från och med det läsår som eleven påbörjar den gymnasiala lärlingsutbildningen. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.¹

Av 4 kap. 14 § gymnasieförordningen framgår att det för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

Av Prop. 2010/11:104 s. 21 om kvalitet i gymnasial lärlingsutbildning framgår att handledarnas kompetens är avgörande för kvaliteten i den gymnasiala lärlingsutbildningen. Kompetens handlar dels om djup och bredd i yrkeskunskaperna, dels om kunskap om lärlingsutbildningens förutsättningar, t.ex. de mål och kunskapskrav som finns för den gymnasiala lärlingsutbildningen. Skolhuvudmannen har ett stort ansvar när det gäller att tillse att handledarna har den kunskap och erfarenhet som krävs för uppdraget. Det innebär att skolhuvudmännen bör ge handledare information, stöd och utbildning kring lärlingsutbildningens innehåll, mål, ramar och ansvarsfördelningen mellan skola och arbetsplats. En av utgångspunkterna för de förändringar som föreslås i propositionen är att fler ungdomar behöver slutföra en gymnasieutbildning med godkända resultat. Vidare konstateras att en stor andel av de elever som inte fullföljer en gymnasieutbildning går på yrkesinriktade program. Kvaliteten behöver därför stärkas inom yrkesprogrammen så att fler elever klarar utbildningen inom avsedd tid och samtidigt får kunskaper som kan leda till anställning eller eget företagande (s. 7–8). Mot bakgrund av dessa generella utgångspunkter är det Skolinspektionens tolkning att förarbetsuttalandena gällande huvudmannens ansvar för information, stöd och utbildning kring

¹ Bestämmelsen i 4 kap. 12 § gymnasieförordningen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning (2023:654). Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas höstterminen 2024. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före höstterminen 2024.

utbildningens innehåll är tillämpliga när det gäller handledare på arbetsplatsförlagt lärande på samtliga yrkesprogram.

I motiven till bestämmelsen om arbetsplatsförlagt lärande på yrkesprogram i gymnasieskolan, prop. 2008/09:199 s. 63 f., anges att apl är avgörande för att utbildningen ska få sådan kvalitet, djup och verklighetsförankring att eleverna blir anställningsbara. Yrkesutbildning handlar om mer än yrkeskunskaper. Det handlar också om att förstå yrkeskulturen och att bli del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats för att utveckla en yrkesidentitet. Den arbetsplatsförlagda delen av en utbildning är så avgörande för kvaliteten att utbildningen i normalfallet inte bör anordnas om apl inte kan tillhandahållas under överskådlig tid.

I förarbetena till tidigare reformer av utbildningen i gymnasieskolan, prop. 1990/91:85 s. 102, framhölls att den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen ska planeras och genomföras med utgångspunkt i de utbildnings- och undervisningsmål som fastställs. Den skall ske under ledning av en för uppgiften kvalificerad handledare som arbetsplatsen tillhandahåller. Det ankommer på skolhuvudmannen att försäkra sig om handledarens kvalifikation för uppgiften och att när kvalificerad handledare saknas, anordna utbildning för dessa.

Skolinspektionens bedömning

Centralt innehåll i de kurser som förlagts till apl kan inte genomföras på samtliga apl-platser

Skolinspektionen kan inledningsvis konstatera att lärlingsutbildningen på el- och energiprogrammet till mer än hälften genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. Skolinspektionen bedömer dock att det arbetsplatsförlagda lärande som förekommer på el- och energiprogrammet inte uppfyller de krav som finns för utbildningen.

Skolinspektionens bedömning är att skolan använder apl-platser på el- och energiprogrammet med låg eller obefintlig anknytning till det centrala innehåll som ska ges i de yrkeskurser som kopplas till elevernas apl under årskurs 1 och 2. På el- och energiprogrammet går sex elever i årskurs 1 och sju elever i årskurs 2. Av dessa 13 elever gör sex elever sin apl på arbetsplatser som inte kan erbjuda apl med koppling till de aktuella yrkeskurserna. Detta utgör en brist.

Även om både rektorn och apl-samordnaren uppger att samtliga apl-platser är relevanta så framgår det, när de intervjuade apl-handledarna berättar vilka arbetsuppgifter som eleverna ges, att bara några få delar av det centrala innehållet som förlagts till apl kan genomföras på dessa sex elevers apl-platser. Skolinspektionen bedömer att apl-handledarnas uppgifter är tillförlitliga. Det kan finnas delar av centralt innehåll som är möjligt att

genomföra på elevernas apl-platser, men merparten av tiden gör eleverna uppgifter som inte ingår i kursernas centrala innehåll. Lärare, rektorn samt apl-samordnaren uppger dessutom att elever i årskurs 1 och 2 ges utbildning i kurserna servicekunskap 1 samt verktygs- och materialhantering vid apl-placeringarna, trots att dessa kurser enligt skolans fastställda poängplan för el- och energiprogrammet ska genomföras i årskurs 3.

Lärare, apl-samordnaren och rektorn uppger att skolan ser till att flytta runt elever på olika apl-platser för att säkerställa att eleverna undervisas i allt centralt innehåll som ska ingå i apl. I intervju med apl-handledarna framkommer dock att vissa elever har varit på samma apl-plats mer än en hel termin och några elever har varit på sin nuvarande placering i nära ett år. Många av de elever vars apl-handledare Skolinspektionen varit i kontakt med uppges vara i behov av anpassningar och har av den anledningen placerats vid arbetsplatser med enklare arbetsuppgifter, för att senare kunna tas emot på en mer avancerad apl-plats. Skolinspektionens bedömning är att den långa tid som eleverna spenderar vid apl-placeringar med låg relevans för elevernas utbildning innebär att eleverna inte har någon möjlighet att hinna genomföra allt centralt innehåll i de kurser som är förlagda till apl under årskurs 1 och 2.

Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna får betyg på kurser vars innehåll de inte har fått lära sig, vilket leder till att eleverna inte får den undervisning och de kunskaper som de ska ha efter avklarad utbildning. Att apl-platserna har låg anknytning till centralt innehåll innebär också att eleverna inte får möjlighet att utveckla yrkeskunskaper och en yrkesidentitet.

Det görs ingen bedömning av om utsedda apl-handledare är lämpliga och har tillräcklig kompetens för uppdraget

Skolinspektionen bedömer även att huvudmannen och skolan inte gör en bedömning av om utsedda apl-handledare är lämpliga samt har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget. Detta medför en överhängande risk för att elevernas arbetsplatsförlagda utbildning inte utgår från styrdokumentet i form av syfte och centralt innehåll i ämnesplanerna för de kurser som ingår i elevernas utbildning. Detta är en brist.

I bedömningen av en handledares lämplighet ingår att kontrollera att handledarna är införstådda i vilka kurser och moment som eleverna ska genomföra på apl samt att säkerställa att handledarna har de kunskaper som krävs för att lära ut det centrala innehåll som förläggs till elevernas apl. Skolinspektionen konstaterar att intervjuade apl-handledare på el- och energiprogrammet saknar kännedom om vilka kursmoment som eleverna ska genomföra på arbetsplatsen och vilket centralt innehåll som ska behandlas.

Bedömningen av elevernas kunskaper under apl

Skolinspektionen noterar att ingen av de intervjuade apl-handledarna känner till att några bedömningssamtal eller trepartssamtal ska ha genomförts för eleverna. Huvudmannen, å sin sida, uppger att trepartssamtal har genomförts men att de intervjuade handledarna inte har förstått att läraren i dessa samtal har gjort en bedömning av de moment som eleverna genomfört under apl. Skolinspektionen vill med anledning av detta betona vikten av att trepartssamtal genomförs för samtliga elever inför betygssättningen. Detta då läraren vid betygssättningen ska göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som finns för respektive kurs och beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig under apl. Det är vidare viktigt att det tydliggörs för både apl-handledare och elev att det som framkommer i trepartssamtalen även utgör underlag inför betygssättningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Edukatus Alliance AB:s verksamhet vid Yrkesgymnasiet Borås uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetsplatsförlagt lärande på el- och energiprogrammet. Det finns därför skäl att förelägga Edukatus Alliance AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervju med elever ger eleverna flera exempel på hjälp de kan få om de tycker att ett ämne är svårt. Eleverna uppger att de kan få extra hjälp av läraren, mer tid för en uppgift, inläsningstjänst och hörlurar. Det finns också coachtid som är ett tillfälle med lärare där eleverna kan jobba ikapp om de ligger lite efter.

Vid intervju uppger både lärare och representanter för elevhälsan att sedan den nuvarande rektorn tillträdde sin tjänst i september 2023 har rektorn infört tydliga rutiner för bland annat arbetet med stöd. En lärare uppger att hela strukturen gällande stödprocessen, om vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd och hur personalen ska gå tillväga, är

tydlig i skolans dokumentationssystem. Lärare uppger att när lärare eller annan personal befarar att en elev inte kommer att nå betygs-kriterier som minst ska uppnås, diskuteras eleven när skolan har sina regelbundna elevgenomgångar där alla lärare, elevhälsoteamet samt rektorn närvarar. Lärare säger att de skriver upp elevnamn innan mötena och under mötena går personalen tillsammans igenom de elever som personalen upplever har svårt att uppnå målen i en eller flera kurser. Efter mötena får lärarna hjälp och stöttning av specialpedagog och kurator i arbetet med att ge extra anpassningar åt eleverna.

En representant för elevhälsan uppger att arbetet med de extra anpassningarna följs upp i samtal mellan elev och lärare. Om anpassningarna fungerar så fortgår insatserna. Om de extra anpassningarna däremot inte ger tillräcklig effekt, så anmäler läraren utredningsbehov av särskilt stöd till rektorn via skolans dokumentationssystem. Representanten för elevhälsan uppger vidare att lärarna har fått genomgångar kring arbetsgången för att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd. En annan representant för elevhälsan säger att elevhälsoteamet har gått igenom detta så många gånger att all personal vet vad som är en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd och hur en sådan går till. Rektorn uppger att om läraren upplever att det inte går bra för eleven så går ärendet till elevhälsan för utredning om behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygs-kriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygs-kriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Edukatus Alliance AB brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rutiner för att anmäla och utreda uppgifter om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Både elever och lärare uppger att skolan känns trygg. Representanter för elevhälsan uppger att tryggheten på skolan är bättre än tidigare och att det beror på att personalen jobbar mer trygghetsskapande nu. Lärare och representanter för elevhälsan är ute i skolans korridorer och är närvarande för eleverna. Rektorn uppger att det dock har funnits några kränkingsärenden, men att de är väldigt få.

I intervjuer uppger lärare, elevhälsa och rektorn att det är tydligt hur personal ska agera då en elev utsätts för kränkande behandling. En lärare uppger att om det uppkommer situationer av våld, hot eller att någon uttrycker sig kränkande ska läraren agera direkt och upprätta en anmälan om kränkande behandling till rektorn. Detta ska enligt läraren göras så fort personal upplever att något som har hänt inte känns rätt. Elevhälsan uppger att personalen även har gjort QR-koder (Quick Response, tvådimensionella koder för optisk avläsning) som sitter i korridorer och på dörrar som elever kan skanna. När elever skannar en QR-kod, kommer eleverna direkt till formuläret för att anmäla kränkande behandling. Lärare har även visat eleverna hur det går till om de vill använda QR-koden och därigenom möjliggjort även för elever att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Rektorn upplever att personalen känner till gällande rutiner för hur de ska göra en anmälan om kränkande behandling.

En elev uppger att hen inte vet om händelser av kränkande behandling utreds. Lärare, elevhälsa och rektorn uppger dock i intervjuer att det är rektorn som utreder händelser av kränkande behandling. Även kuratorn kan involveras i utredningen. Rektorn uppger att en utredning kan vara att prata med inblandade elever och att det även kan vara aktuellt att ta kontakt med vårdnadshavarna. Åtgärder som därefter vidtas kan vara samtal med eleverna eller lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare, forskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Edukatus Alliance AB brutit mot bestämmelserna när det gäller rutiner för att anmäla och utreda uppgifter om kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Planen mot kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av inkommen dokumentation framgår att skolan har en plan mot kränkande behandling och Skolinspektionen har tagit del av både föregående och innevarande läsårs plan mot kränkande behandling.

Planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Exempel på åtgärder som ska genomföras under läsåret 2024/25 är att informera samtliga elever om skolans värdegrund och rutiner samt att all personal ska jobba relationsskapande både mellan elev och elev samt mellan elev och personal. Fler förebyggande insatser är att elevenkäter ska genomföras på mentorstid, elevhälsan ska röra sig mer i skolans miljöer för att vara tillgängliga för eleverna och att likabehandlingsgruppen ska ta fram aktiviteter som berör värdegrund och mångfald. Planen innehåller även en redogörelse för vad som framkommit i utvärderingen av föregående läsårs planerade insatser. Eleverna involveras i arbetet med planen mot kränkande behandling på mentorstid, klass- och elevråd samt via tematider i början av terminen.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Edukatus Alliance AB brutit mot bestämmelserna när det gäller planen mot kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av jurist Elina Axelsson.

Utredaren Mirja Wallström har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även jurist Johannes Behndig medverkat.